

Päiväys: 23.08.2017

Edellinen päiväys: 22.05.2016

(*) koskee vain kemikaali-ilmoitusta

(**) täytetään joko 3.1 tai 3.2

KOHTA 1: AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT**1.1 Tuotetunniste**

Kauppanimi / aineen nimi POWERLINE Jäähdytysneste LongLife tiiviste 3L
Tunnuskoodi
REACH-rekisteröintinumero Tuote on sekoitus ja kaikki komponentit on rekisteröity tuottajan puolelta

1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella

Käyttötarkoitus sanallisesti Jäähdytinneste kulkuneuvoihin.
Toimialakoodi (TOL) (*) G 502 Moottoriajoneuvojen huolto ja korjaus
Käyttötarkoituskoodi (KT) (*) 5 Jäätymisenestoaineet
 14 Korroosionestäjät
 29 Lämmönsiirtoaineet

Kemikaalia voidaan käyttää yleiseen kulutukseen (*) X

Kemikaalia käytetään vain yleiseen kulutukseen (*) **1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**

Toimittaja (valmistaja, maahantuoja, ainoa edustaja, jatkokäyttävä, jakelija)
Suomessa toimiva markkinoille luovuttaja (*)

Osoite**Postinumero ja -toimipaikka****Postilokero****Postinumero ja -toimipaikka****Puhelin****Sähköpostiosoite****Y-tunnus (*)****1.4 Häät puhelinnumero**

HUS Myrkytystietokeskus puh. (09) 4711. klo. 8.00 - 22.00 suora (09) 471 977

KOHTA 2: VAARAN YKSILÖINTI**2.1 Aineen tai seoksen luokitus****1272/2008 (CLP)**

Acute Tox. 4 - H302; STOT Rep. 2 - H373.

2.2 Merkinnät

Sisältää Etyleeniglykolia, korroosioinhibiittori

1272/2008 (CLP)**GHS07- GHS08**

Huomiosana

Varoitus**Vaaralausekkeet**

H302 Haitallista nieltynä.

H373 Saattaa vahingoittaa elimiä pitkäaikaisessa tai toistuvassa altistumisessa

Turvausekkeet

P260 Älä hengitä pölyä/savua/kaasua/sumua/höyryä/ suihketta.

P270 Syöminen, juominen ja tupakointi kielletty kemikaalia käytettäessä.

P501a Hävitä sisältö/pakkaus paikallisten määräysten mukaisesti

P301+312 JOS KEMIKAALIA ON NIELTY: Ota yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN tai lääkäriin, jos ilmenee pahoinvointia.

P330 Huuhto suu.

2.3 Muut vaarat

-

KOHTA 3: KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**3.1 Aineet (**)**

Pääaineosan / aineosan nimi	CAS-, EY- tai indeksinumero	Pitoisuus

3.2 Seokset (**)

Aineen nimi	CAS-, EY- tai indeksinro	REACH-rekisteröintinro	Pitoisuus	Luokitus
Etyleenglykoli, 1,2-Etaanidioli	107-21-1 203-473-3 603-027-00-1	01-2119456816-28	92 - 99 %	Xn; R22 Acute Tox. 4, H302 STOT RE 2, H373
Methyl-1H-Benzotriazole	29385-43-1 249-596-6	-	< 1 %	Xi;R48/22.

KOHTA 4: ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**

Hengitys: Siirretään raittiiseen ilmaan. Annettava happea. Otettava yhteys lääkäriin.

Ihokosketus: Roiskeet huuhdeltava välittömästi saippualla ja runsaalla vedellä.

Roiskeet silmiin: Roiskeet huuhdeltava huolellisesti runsaalla vedellä, myös silmäluomien alta. Otettava yhteys lääkäriin.

Nieleminen: Oksennutettava, mutta vain uhrin ollessa täysin tajuissaan. Huuhdeltava suu. Kutsu lääkäri välittömästi.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

-

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Siirrettävä pois altistuksesta ja asetettava makuulle. Jos hengitys on epäsäännöllistä tai pysähtynyt, annetaan elvytystä. Riisuttava välittömästi tahriintunut vaatetus. Myrkytyksen oireet saattavat ilmaantua vasta useiden tuntien jälkeen. Pidettävä lääkärin tarkkailun alaisena vähintään 48 tunnin ajan. Otettava yhteys lääkäriin.

KOHTA 5: PALONTORJUNTATOIMENPITEET**5.1 Sammutusaineet**

Käytetään vesisumua, alkoholin kestävää vaahtoa, jauhetta tai hiilidioksidia.

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Saastunut sammutusvesi on kerättävä erilleen eikä sitä saa laskea viemäriin. Tullelle altistuvia suljettuja astioita jäähdytetään vesisumulla.

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Tulipalossa käytettävä paineilmalaitetta.

KOHTA 6: TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ**6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**

Käytettävä henkilökohtaista suojaruustusta. Ihmisten pääsy estettävä päästön/vuodon alueelle ja ihmiset pidettävä tuulen yläpuolella. Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta. Säilytettävä suojassa lämmöltä ja sytytyslähteistä. Varottava kemikaalin joutumista iholle ja silmiin. Vältettävä kaasun/huurun/höyryn/sumun hengittämistä. Henkilökohtainen suojaus, katso kohta 8.

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Ei saa huuhdella pintaveteen tai jätevesiviemäristöön. Jos tuote likaa jokia ja järviä tai viemäreitä, on ilmoitettava vastaaville viranomaisille.

6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet

Huolehdittava riittävästä ilmanvaihdosta. Tämä aine ja sen pakkaus on käsiteltävä ongelmajätteenä. Vuoto pysäytään ja kerätään palamattoman imeytysaineen (esim. hiekka, multa, piimaa, vermikuliitti) avulla, siirretään astiaan hävitettäväksi paikallisten ja kansallisten säännösten mukaisesti (katso kohta 13). Talteenotettua ainetta on käsiteltävä hävittämistä koskevan luvun mukaisesti.

6.4 Viittaukset muihin kohtiin

-

KOHTA 7: KÄSITTELY JA VARASTOINTI**7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**

Käsiteltävä hyvän työhygienian ja turvallisuuskäytännön mukaisesti. Varottava aineen joutumista iholle ja silmiin. Säilytettävä tiiviisti suljettuna. Järjestettävä riittävä ilmanvaihto ja/tai imu työtiloihin. Silmäsuihku ja hätäsuihku on oltava välittömässä läheisyydessä. Eristettävä sytytyslähteistä - Tupakointi kielletty.

7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet

Säilytetään alueella, joka on varustettu liuottimia kestävällä lattiapinnoitteella. Säilytettävä suojassa lämmöltä ja sytytyslähteistä. Säilytettävä kuivassa, viileässä ja hyvin ilmastoidussa paikassa. Säilytettävä alkuperäispakkauksessa. Vältettävä hapettavia aineita. Tuote on hygroskooppinen

7.3 Erityinen loppukäyttö

-

KOHTA 8: ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET**8.1 Valvontaa koskevat muuttujat****HTP-arvot****1,2-Etaanidioli**

HTP 8H: 50 mg/m³, 20 ppm,
Haitalliseksi tunnettu pitoisuus (Liite 1).
HTP 15MIN: 100 mg/m³, 40 ppm,
Haitalliseksi tunnettu pitoisuus (Liite 1).
Voi imeytyä ihon lävitse.

CAS-Nro.: 107-21-1

ELV (FI)

ELV (FI)

ELV (FI)

ELV (FI)

ELV (FI)

Muut raja-arvot

STEL: 104 mg/m³, 40 ppm,
indikatiivinen
TWA: 52 mg/m³, 20 ppm,
indikatiivinen

EU ELV

EU ELV

EU ELV

EU ELV

DNEL-arvot

-

PNEC-arvot

-

8.2 Altistumisen ehkäiseminen**Tekniset torjuntatoimenpiteet**

Ei saa säilyttää yhdessä elintarvikkeiden eikä eläinravinnon kanssa. Tupakoinnin, syömisen ja juomisen tulee olla kiellettyä käyttöalueella. Kädet pestävä ennen taukoja ja työpäivän jälkeen.

Silmien tai kasvojen suojaus

Tiiviisti asettuvat suojalasit

Ihonsuojaus

Käytettävä sopivaa suojavaatetusta. Riisuttava välittömästi tahrinutun vaatetus. Varottava aineen joutumista iholle ja silmiin.

Käsien suojaus

Käytettävä sopivia suojakäsineitä. Asianmukaisten käsineiden valinta ei riipu vain materiaalista, vaan myös niiden laadusta joka voi vaihdella eri valmistajilla. Otettava huomioon valmistajan antamat läpäisevyyttä ja läpäisyaikaa koskevat tiedot sekä työpaikan erityisolosuhteet (mekaaninen rasitus, kosketuksen kesto-aika). Suojakäsineet on vaihdettava, kun havaitaan ensimmäisiä kulumisen merkkejä.

Materiaali	materiaalin vahvuus	Läpimurtoaika
Neopreeni (kloropreenikumi)	0,5 mm	>= 8 h
Nitriilikumi	0,35 mm	>= 8 h
butyylikumi	0,5 mm	>= 8 h

Hengityksensuojaus

Kemikaalin käyttö edellyttää tehokasta ilmanvaihtoa tai sopivaa hengityksensuojainta. Suositeltu suodatintyyppi:A. Vältettävä kaasun/huurun/höyryn/sumun hengittämistä.

Termiset vaarat

-

Ympäristöaltistumisen torjuminen

-

KOHTA 9: FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET**9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot**

Olomuoto	Punainen neste
Haju	makea
Hajukynnys	-
pH	6 - 7,5; 100 g/l; 20 °C
Sulamis- tai jäätymispiste	-16 °C
Kiehumispiste ja kiehumisalue	194 - 205 °C
Leimahduspiste	111 °C
Haihtumisnopeus	-
Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)	Tuote ei ole syttyvä
Ylin ja alin syttyvyys- tai räjähdysraja	Ylin 15,3 Til-% , alin 3,2 Til-%
Höyrynpaine	< 0,1 mbar; 20 °C
Höyryntiheys	-
Suhteellinen tiheys	1,11 g/cm ³ ; 20 °C
Liukoisuus (liukoisuudet)	Vesiliukoisuus; 20 °C täysin sekoittuva
Jakautumiskerroin: n-oktanoli/vesi	log Pow: -1,34
Itsesyttymislämpötila	410 °C
Hajoamislämpötila	-
Viskositeetti	21 mPa.s; 20 °C
Räjähätvyys	Tuote ei ole räjähtävä. Räjähdyssalttiiden ilma/höyry seoksien muodostuminen on mahdollista.
Hapettavuus	-

9.2 Muut tiedot

-

KOHTA 10: STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS**10.1 Reaktiivisuus**

Ei tunneta

10.2 Kemiallinen stabiilisuus

-

10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus

Stabiili normaali olosuhteissa.

10.4 Vältettävät olosuhteet

-

10.5 Yhteensopimattomat materiaalit

Vältettävä hapettavia aineita.

10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet

-

KOHTA 11: MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT**11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista****Välitön myrkyllisyys**

Terveydelle haitallista nieltynä. Etyleeniglykoli/ 1,2-Etaanidioli : LD50/suun kautta/rotta = 4700 mg/kg, LD50/ihon kautta/kani = 9530 mg/kg. Voi aiheuttaa huimausta, pahoinvointia, vatsakipuja, lihasheikkoutta ja tajuttomuutta.

Ihosityövyttävyyttä/ärsytys

1,2-Etaanidioli: LD50 kani ca. 10.600 mg/kg Ihokosketus : Lämpöä ihon ja saattaa aiheuttaa saman kaltaisia oireita, joita on kuvattu kohdassa hengitys.

Vakava silmävaurio/ärsytys

Läikkätesti vapaaehtoisilla henkilöillä ei osoittanut herkistäviä ominaisuuksia.

Hengitysteiden tai ihon herkistyminen

Höyryt voivat aiheuttaa ärsytystä, päänsärkyä, huimausta ja niillä saattaa olla narkoottisia vaikutuksia ja muita keskushermostovaikutuksia.

Sukusolujen perimää vaurioittavat vaikutukset

-

Syöpää aiheuttavat vaikutukset

Ei luokiteltu ihmiselle syöpää aiheuttavaksi.

Lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset

Pitkäaikainen liikaaltistuminen voi johtaa myös hedelmällisyydelle ja sikiönkehitykselle haitallisiin vaikutuksiin.

Elinkohtainen myrkyllisyys - kerta-altistuminen

-

Elinkohtainen myrkyllisyys - toistuva altistuminen

Orgaaninen liuotin, krooninen altistus vaurioittaa aivoja ja keskushermostoa. Munuaisvaurioita voi esiintyä. Vältettävä toistuvaa altistusta. Pitkäaikainen altistus voi aiheuttaa kroonisia vaikutuksia.

Aspiraatiovaara

Ei aspiraatiovaaraa koskevaa luokitusta.

Muut tiedot

Kuolemaan johtava annos/ihminen (80 kg) = 1,1 dl (arvio) LDLO = 786 mg/kg (suun kautta, ihminen).

KOHTA 12: TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE	
12.1 Myrkyllisyys	Myrkyllisyys kalalle : 1,2-Etaanidioli: LC50 Oncorhynchus mykiss 18.500 mg/l 96 h Myrkyllisyys vesikirppu (daphnia) : 1,2-Etaanidioli: EC50 Daphnia magna > 10.000 mg/l 48 h Myrkyllisyys leville : 1,2-Etaanidioli: EC50 Pseudokirchneriella subcapitata 6.500 - 7.500 mg/l 96 h Myrkyllisyys bakteereille : 1,2-Etaanidioli: EC50 Pseudomonas putida 10.000 mg/l 16 h
12.2 Pysyvyys ja hajoavuus	1,2-Etaanidioli: 56 % 28 h; OECD 301 C; Helposti biologisesti hajoava.
12.3 Biokertyvyys	1,2-Etaanidioli: Ei biokerry
12.4 Liikkuvuus maaperässä	-
12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset	-
12.6 Muut haitalliset vaikutukset	Ei saa huuhdella pintaveteen tai jätevesiviemäristöön.
KOHTA 13: JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT	
13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät	Tuote : Hävittäminen normaalin jätteen kanssa ei ole sallittua. Vaatii erityiskäsittelyä paikallisia säännöksiä noudattaen. Estettävä tuotteen pääsy viemäristöön. Pakkaus : Hävitettävä kuten käyttämätön tuote. Hävitettäessä ainetta otetaan huomioon paikallisten viranomaisten määräykset. Euroopan jäteluokituslistan numero (EWC-numero): Käyttäjän tulee määrittellä jättekoodit sillä perusteella, millä menetelmällä tuotetta on käsitelty.
KOHTA 14: KULJETUSTIEDOT	
14.1 YK-numero	Ei ADR/RID:n, ADN:n, IMDG-koodin, ICAO/IATA säädösten tarkoittamia vaarallisia aineita
14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi	Jäähdytysneste LongLife
14.3 Kuljetuksen vaaraluokka	-

14.4	Pakkausryhmä
-	-
14.5	Ympäristövaarat
-	-
14.6	Eriyiset varotoimet käyttäjälle
-	-
14.7	Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 –sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti
-	-
KOHTA 15: LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT	
15.1	Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö
Tämä käyttöturvallisuustiedote täyttää Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 vaatimukset	
15.2	Kemikaaliturvallisuusarviointi
Tietoa ei ole käytettävissä	

KOHTA 16: MUUT TIEDOT

Muutokset edelliseen versioon

Päivitetty asetuksen (EY) N:o 1907/2006 (REACH) muutoksen (EU) N:o 453/2010 mukaan.

Lyhenteiden selitykset

CLP = Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus 1272/2008/EY aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta

DSD = Euroopan neuvoston direktiivi 67/548/ETY vaarallisten aineiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä

DPD = Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1999/45/EY vaarallisten valmisteiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä

Tietolähteet

Valmistajan ktt. Säädökset, tietokannat, kirjallisuus, omat tutkimukset.

Käytetty menetelmä luokituksen arvioinnissa

Säädös : Altistuksen raja-arvot paikallisen lainsäädännön mukaisesti.

Luettelo R- ja S-lausekkeista tai/ja vaara- ja turvalausekkeista

R22	Terveydelle haitallista nieltynä.
S2	Säilytettävä lasten ulottumattomissa.
S46	Jos ainetta on nieltä, hakeuduttava heti lääkärin hoitoon ja näytettävä tämä pakkaus tai etiketti.
H302	Haitallista nieltynä.
H373	Saattaa vahingoittaa elimiä pitkäaikaisessa tai toistuvassa altistumisessa.
P260	Älä hengitä pölyä/savua/kaasua/sumua/höyryä/ suihketta.
P270	Syöminen, juominen ja tupakointi kielletty kemikaalia käytettäessä.
P501a	Hävitä sisältö/pakkaus paikallisten määräysten mukaisesti
P301+312	JOS KEMIKAALIA ON NIELTY: Ota yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN tai lääkäriin, jos ilmenee pahoinvointia.
P330	Huuho suu.

Työntekijöiden koulutus Tutustu käyttöturvallisuustiedotteeseen ennen työn aloittamista.